

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

A szerb-román határkiigazítás.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 15.

Tegnap délután Nesity Ljuba meghatalmazott miniszter és külügyminiszterhelyettes meglátogatta Kraft és Meyer német-párti képviselőket, akik a szerb-román határkiigazítási tárgyalásban adtak felvilágosítást a külügyminiszterhelyettesnek. A két határkiigazító-bizottság megállapodása szerint ugyanis Dzsombolt kieserelnék Módos községgel. A német képviselők kijelentették, hogy ebben a kérdésben a polgárság általában nagy veszélyt lát, mert ilyenformán a román határ egyre veszélyesebben közeledik Vrsac és Bela Crkva felé.

A bajor sajtó az új német kormányról.

A „Torontál” tudósítójának távirata

München, aug. 15.

A bajorországi sajtó az új kormányváltozást egyhanguan kommunista győzelemnek tartja.

A háboru előtti angol-magyar adósságok.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, aug. 15.

Zoltán Béla volt igazságügyminiszter Londonban vegyes döntőbíró előtt képviselte Magyarországot a háboru előtti angol-magyar tartozások ügyében. A bíróság nem fogadta el a magyar álláspontot, egyébként azonban nagy jóindulattal kezelték a magyar adóssok ügyét.

Az angol kormányt támadják Ruhr-politikája miatt.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 15.

A Daily Mail támadja a Baldwin-kormányt Ruhr-politikája miatt. A lap szerint egyáltalán nem kellett volna megengedni, hogy Franciaország megszállja a Ruhr-területet. Most természetesen, hiába akarnak ráparancsolni, mert Franciaország presztízsének sérelme nélkül nem lehetséges a Ruhr-vidék kiürítése.

Németországban még tartanak a zavargások

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 15.

A kommunista zavargások a vidéken még tartanak. Erejük azonban már megtört, úgy hogy rövidesen nyugalom lesz mindenfelé.

Radics és Pasity együtt tárgyalnak?

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 15.

Tegnap este 5 órától 8 óráig minisztertanács volt, amelyen Jankovity Velizár referált blédi utjáról. Majd Perity Ninko igazságügyminiszter referált a német jegyzékről, amely szerint Németország a jövőteli szállítmányokat ideiglenesen beszünteti. Miután ez a tény az ország közönsége körében a legnagyobb izgalmat keltette, köriratban meg fogják nyugtatni az alárendelt hatóságokat, hogy ez a beszüntetés csak ideiglenes jellegű. Végül Vuitany Milorád belügyminiszter referált az ország belügyi helyzetéről.

Radicsról semmi pozitív hír nincs. Ellenőrizhetetlen hírek szerint Lazarevity Vása, az államvédelmi osztály főnöke legközelebb Becsba utazik, ahol személyesen fogja vezetni a nyomozást Radics után.

Nagyon érdekes a „Slovenac” című klerikális lap mai száma, amely egy kiránduló társaság tíz le Baineből írott levelét közli, akik állítólag ott látták egy hotelben Radicsot, majd később ugyanabban a szállóban feltűnt Pasity is.

A mi állapotainkban ez a kombináció nem is olyan lehetetlen.

Ítélet a Stambulinszki-miniszterek bünpörében.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Szófia, aug. 15.

A pleznai bíróság ma mondta ki az ítéletet a Stambulinszki-kormány perbe fogott tagjai fölött.

A bíróság négy minisztert halálra,

kettőt pedig életfogytiglani fegyházra ítelt, kilenc minisztert a bíróság fölmentett a vád és következményei alól.

Kemal az angorai nemzetgyűlés elnöke.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Konstantinápoly, aug. 15.

Az angorai nemzetgyűlés Kemal basát egyhangulag megválasztotta a nemzetgyűlés elnökévé.

Helyreállítják az alkotmányos rendet Görögországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Athén, aug. 15.

A forradalmi kormány egy ma tartott minisztertanácsán, amelybe bevonták a katonaság főparancsnokát is, arra a megállapodásra jutott, hogy a forradalmi állapotot megszünteti és visszaállítja az alkotmányos rendet.

TÖZSDE

Augusztus 15.

Beograd, (Zárlat.) London 436, Páris 529, Milano 406-50, Prága 280, Wien 01330, Budapest 053, Bukarest 41-75, Genf 1725, Szaloniki 164, Berlin 0004, Szófia 81.

gozik benne. A rendelet egyéb rendelkezései számos tekintettel arra, hogy van-e az üzletben idegen alkalmazott vagy nincs.

A rendelet alól bizonyos tekintetben kivételes elbánásban részesülnek az újságírók, kávéházak, cukrászdák, tejcsarnokok és szállodák. Kivételt képeznek az országos és a helyi választások napjai is.

Két betörés egy éjjel.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckserek, aug. 16.

Mozgalmas bűnügyi statisztikája volt a hét első napjainak Becksereken. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték dr. Niedermann Mór főrabló lakásába és onnan az összes ágyneműt, fehérneműt, asztalneműt ellopták.

A betörőknek kényelmes munkájuk volt, miután dr. Niedermann családijával együtt nyaral és így a lakás, amely egy egyedül álló házban van, teljesen minden minden felügyelet nélkül állt. A lakás a zsidó imaház melletti házban van, amelytől egy keskeny fás sikátor választja el. A betörők ebben a sikátorban húzódtak meg, ahová az utcáról nem lehet belátni. Itt lekvarral megkent papírral benyomták az ablaktáblát, bejűstták a folyosóra, ott ismét benyomták két ablaktáblát és akkor már teljesen a lakás birtokában voltak. Erre vakmerően kinyitották az utcára szülő ablakokat és kiadogatták egymásnak a holmit.

A másik betörést Neumann Gyula dr. házában követték el. Ide a kert felől a mosókonyhán keresztül hatoltak be az udvarba. Nyitva találták a lakás folyosójának ablakát, bemásztak és a fogason függő négy férfikabátot, porköpenyt, két kalapot, botot emeltek és ugyanazon az uton, amelyen jöttek, eltávoztak. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

Öfelsége a ljubljana mintavásáron. A ljubljana nemzetközi mintavásár rendező bizottsága tegnap küldöttségileg felkereste a királyt, hogy a vásár fölötti védnökséget neki felajánlja. A király örömmel elfogadta a vásár védnökségét és megígérte, hogy annak megnyitóján személyesen részt vesz.

Vasárnapokra a rendelet teljes zárást léptet életbe minden üzletre, akár van az üzletnek alkalmazottja, akár csak a tulajdonos maga dol-

A magyarság vádolása olcsó szenzáció.

Ahol az irredentizmust és kémkedési affairókat kisütik. — Kik informálják a beogradi sajtót. — Tájékozatlanság minden vonalon. Beszélgetés a beogradi újságírókkal.

— A Torontál munkatársától. —

Ljubljana, aug. hó elején.

Hadd szóljon ez az írás azokról, akik másokról — bizony nem egyszer érdemtelenül — hasábokat zengetnek, magukról pedig diszkrétan hallgatnak — az újságírókról. Azzal kapcsolatban akarok írni, hogy a beogradi lapok újra sorozatos támadó cikkeket közölnek a Vajdaságban élő magyarság ellen, vádak, súlyosan terhelő bűnöket sorolnak fel, amelyek állampolgársági illoyalitást, sőt egyenesen államellenes titkos aknamunkát tartalmaznak s a kormány erélyes megtorló intézkedéseit sürgetik, követelik a félmilliónyi ártatlanul meghurcolt, sokat szenvedett magyar népnek megbüntetését.

A leggyakoribb vád, amelyet a beogradi lapok boszorkánykonyhájában a szenzációéhes közönség részére kisütnek s időnkint feltárlanak, az irredentizmus. A legesekélyebb bűnügyből, amelyet a btk. legelőnyösebb büntetnek sorol fel, az erőszakos érdekesség-hajhászás és határtalan képzelőtehetség fantasztikumot emel, amely ügyes feldolgozásban könnyen eléri célját — a tömegmétélyezést. A másik gyakori vád — a kémkedés. Megegett már, sajnos nem egy esetben, hogy a legesekélyebb ügyből kifolyólag a leg-súlyosabb kémkedési affairókat kovácsolta a hírlapírói tulbuzgóság vagy tudatlanság. Csak egyetlen példát kell felsorolni, a bordero történetét, amelynek a magyar-párt két tekintélyes vezetőembere adta meg az árát, hosszú ideig tartó fogással. Két független szakértő véleménye oszlatta el végre a gyanút a két ártatlanul meghurcolt polgárról, nevéstégesen primitív hamisításnak jelentve ki a vád alapját képező aláírásokat. Az állandó vádak, a szüntelenül elhangzó burkolt gyanúsítások, mindannyiszor megismétlődnek, feldolgozószék, alapjuk más és más, lényegük azonban mindig egy és ugyanaz. És ebből a lényegből azt a szomorú konvenciót vonhatja le a gondolkodó magyar ember, hogy fajtája a beogradi redakciókban a gyűlölet tipusa, aminek mintáját minden kellemetlen affairre, minden nagyobb bűnügyre egyszerűen csak rá lehet huzni. A magyarság séma lett a beogradi sajtó egyes személyeinek tekintetében, nevét és jóhírnevét minden merénylettel, minden államellenes akcióval büntetlenül kombinációba lehet hozni.

Közel öt év óta folyik ez a sajtókampagne s áldatlan következményei sajnos, sűrűn jelentkeznek. Az olvasók kevésbé intelligens része vagy tájékozatlan tömege esetleg felül az ilyen alap nélküli szenzációknak s a magyarság illoyalitása, sőt veszélyes államellenessége rövidesen megrögződhet ebben a jelentős nagyságu néprétegben. Egyszer bizonyos, hogy a rendőri ürtatások és sokszor humorig merő helyi hatósági „teleplezések” a tul-

Bizalmat szavaztak Strezemann kormányának.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, aug. 15.

Strezemann, az új kancellár bemutatkozott ma kormányával a parlamentben. Beszédében részletesen foglalkozott a kormány megalakulásának körülményeivel. Majd az angol okmányokban megállapított alitással foglalkozik, hogy

Németországot a Ruhr-megszállással súlyos jogtalanság érte.

A német kormányváltozás — mondja Strezemann, nem a gyöngeség jele, mert az új kormány a leg-erősebb kabinet lesz minden olyan gondolatlan szemben, amely Németország leigázását tűzte ki magának célul.

Ha biztosítják a Ruhr-vidék fölötti szabad rendelkezési jogunkat, akkor elő tudjuk teremteni a jövőtélhez szükséges eszközöket.

buzgóságon kívül, jórészt a beogradi lapok aknamunkájának következménye: s így az ártatlan meghurcolások többé-kevésbé a felelőtlenül írt cikkek számlájára írhatók.

Az újságírókongresszus alkalmával, amikor az ország minden területéről összejöttek a szerkesztőségek képviselői, összekerültek szerb, horvát, szlovén és természetesen magyar és német újságírók is. A két asztalnál nem politikum intéződjött el, nem vitattak társadalmi problémát sem, hanem egy-egyület belügyei kerültek szőnyegre, amelyeket testvéreken békésen döntöttek el politikai és nemzetiségi különbségek és egyenlenségek nélkül az összes újságírók. A bankettasztal is csak kollégákat, közös sorsban közösen küzdő hírlapírókat hozott össze, kiket semmi más, mint a kenyér kérdése, tömörített egy táborba. A néhány napra levetette mindegyik újságíró lapja irányának a mezzét s pártállásra való tekintet nélkül vig együttesben volt kommunista, szocialista, szélsőséges nacionalista, köztársasági, Radics-párti, semleges és magyar. Aki együtt látta a republikánust a radikális-párt egyik hivatalos jellegű lapjának munkatársával, vagy a demokratát, amint a szocialistával barátokzik; a szerb sovinsztát, amint a magyarokkal ölelkezik, talán el sem képzelné, hogy odahaza a redakciókban mily elkeseredett harcok folynak egymás ellen a tollal s hogy ez a háborúság hány-szor, de hány-szor megy túl azokon a határokon, amelyeken a mértékletesség, de sokszor a jó izlés is „halt”-ot parancsol.

A magyar újságírók együtt voltak a beogradi, zagrebi, ljubljana-i és sarajevói sajtó reprezentánsaival. Két oldalt és szemben vezelt vezető nagy lapok munkatársai kerültek. Önkéntelenül is az az ötletem támadt, hogy megkérdezzek egyet-mást a magyarságról alkotott véleményükről, mert hisz ezek azok, akik bennünket annyiszor ütnek és tiltakozó jajszavainkra csak ujabbi ütésekkel válaszolnak. A kérdésben megelőzött az egyik szerb kollégám. Amikor a Ljubljana-ba szakadt vajdasági cigány zokogóan busmagyar nótába fogott és elsírta a hideg fán a magyar fájdalmát, bánatot, felém hajolt a szomszédom

A legfontosabb az ország belső rendjének a helyreállítása. Az adóügyi törvényjavaslatok és az arany-márka kölesön nagy reményekre jogosító kezdet. Felhívja ezután Strezemann a nagyvállalatokat, hogy minden erejükkel siessenek a kormány támogatására.

Végül kérte a birodalmi gyűlést, hogy szavazzon kormányának bizalmat. A szocialdemokrata- és a centrum-párt szónokai bizalmat szavaztak a kormánynak. Bizalmatlansági indítványt tettek a kommunisták és a német nemzeti-párt. A nép-párt pedig tartózkodott a szavazástól.

A megejtett szavazás eredményeképpen a német birodalmi ülés kétszáznegyven szavazattal hetvenhat ellenében bizalmat szavazott Strezemann kormányának.

s megkérdezte, hogy voltaképpen hány magyar is él a Vajdaságban, hol laknak nagyobb tömegben s milyen kulturális állapotok között élnek. A kérdés nem ért váratlanul, de mégis meglepett. Elmagyaráztam neki, hogy hány százezer magyar lakja a bánságot, Bácskát, Baranyát és a Murakózt, milyen városokban élnek nagyobb tömegben s mily falvakat laknak részben vagy teljesen. Azt is elmondtam, hogy az intelligencia mily számottevő tényező s hogy a magyar paraszti mily értékes használható elem. Beszéltem kereskedelemről, iparról, mezőgazdaságról, iskolákról, könyvtárakról és végül a panaszokról. Nem rajtam mullott, hogy több panasszal, sírással kellett traktálnom, mint információval.

A beszélgetés végén megkértem, hogy mondja meg őszintén, mi a véleménye a magyarságról. Hosszas szabadkozás után végre megszólalt s a következő meglepő kijelentést tette:

Őszintén szólva, diákkoromban nem tudtam mást, nem tanultam mást róla, mint rosszat. Rosszakaratu erőszakos nációnak véltem, műveletlen, sőt egy kissé barbár tömegnek hittem. Vándorló, cigány-szerű népként rögződött meg bennem a magyarság, amely kőberló utonállókat és banditákat ajándékoz a világnak. Az iskola még nyomokat hagy az emberi lélekben és sajnos, sokáig ebben a tévhitben eltem, soha nem igyekeztem a tanultak igazáról meggyőződni, sőt lassankint véleményem alakult ki énbennem a magyarságról alkotott rossz bizonyítvány. Évekkel ezelőtt, a háboru előtti évben megismerkedtem egy budapesti joghallgatóval, akivel megbarátkozva, ellenkező hangokat hallottam erről a nemzetiségről. Lenézésem felolvadt kissé, az ellen-szenv azonban még ma is önkéntelenül megkísért néha. Az iskola nyomait nem tudja teljesen kitörölni az élet.

A vajdasági magyarságról? — az átalakulás óta szintén nagyon kevés jót hallottam. Igaz, hogy a rossz, amiről bőségesen értesültem, oly ingó bázison alapszik, hogy sokszor kételkedve teszem le a tollat. Hogy miért terjesztenek a magyarságról annyi rosszat — nem

tudom. De úgy érzem, hogy az én esetem nagyon sok tollforgató emberben megismétlődik, tudniillik a teljes tájékozatlanság. A magyar tömeg ismeretlen az anyaországból való újságírók egy része előtt, a sovinszmus türelmetlensége, a szélsőségek diktálta gyűlölet és egyes lekiismeretlen emberek rosszakarata pedig hamar kész a tájékozatlanságot felhasználni a vádolásra és a meghurcolásra.

Véleményem szerint vidéki lap-tudósítók rémlátásai inspirálják a támadó cikkeket. Ugy vélem, hogy ezek a tudósítók főképpen olyan vajdaságiakból kerülnek ki, akiknek per personam kellemetlen összeütközésük volt a magyar hatóságokkal és ami nagy baj — másrészt idegenből odaszakadt emberek informálnak, akik éppen oly tájékozatlanok a magyarságról, mint mi, akik a tudósításaikat olvassuk és ieközöljük.

Az utánjárás, a valóságáról való meggyőződéshez idő kell. A mai gyorsforraló tájságírásnál erre sem idő, sem alkalom nincsen. Szenzáció pedig lehetőleg mindig kell s úgy látszik... (Itt megszakította beszédét a kartárs. Nem fejezte be a mondatot, mert érezte, hogy érdemtelenül ki kell mondania a tör-szurást. Igen, azt akarta mondani a kolléga, hogy — úgy látszik a magyarság megvácolása olcsó, könnyű szenzáció.)

Más alkalommal egy zagrebi előkelő napilap munkatársával folyt a d skurzus. Megleپóđott, amikor kijelentettem, hogy a magyarságnak nincsen középiskolája. Önkéntelenül is kifakadt: Hát ez is lehetséges...

A magyar napilapokról beszélgetve egyik beogradi kartársammal, esodálkozásának adott kifejezést, hogy mily fejlett a vajdasági magyar és német sajtó. A magyar lapok hírforrásaira és tudósító há-lózatára megjegyezte, hogy ilyen információs anyaggal még a legnagyobb fővárosi lapok is alig rendelkeznek. (Ezekután érthető is a könnyű vádaskodás.)

A tájékozatlanság hallatára csep-pet sem lepett meg a hangnem, amellyel a magyarságot és problémáit kezelik. A néhány szó, amit a magyar újságírók elejtettek kollégák körében, talán visszhangra fog találni az állam nyelvén megjelenő sajtóban. Ha csak egyetlen lap is tompítja a harag gyújtó szavát, édes eredményként könyvelni ezt szívében a magyar érdekekért, a közös magyar sors megjavításáért küzdő újságíró gárda.

Smodelj, a Slovenci főszerkesztője, egy áldott lelkű katolikus pap, a bucsubankett alkalmával a magyarságra és a magyar újságírókra emelte poharát. Beszédében keresetlen, őszinte szavakba öntötte a meg-értés, az együttműködés, békés, szívből jövő hangját. Akaratunk egybeforr az ő akarátával — el a vádaskodással s mi a magyar békejobbot nyújtjuk esérébe. K. J.

Különleges őszi modellkatapok érkeztek!

Egyben értesitem t. c. közönséget, hogy sikerült egy elsőrendű munkaerőt szereznem, s így módomban áll, kalap-alakításban filozvasalásban, a leg-kényesebb ízlést is kielégíteni!

ASZLÁNYI JULIA

Kalap- és női-divatterme
1484 Nemanjina u 7 (Tunner-ház).

HIREK

Aug.
17.

1786-ban halt meg II. vagy Nagy Frigyes porosz király. Ama nagy eszmék, amelyeket Voltaire és Loche hangoztattak Frigyes lelkében bizonyos mértékben visszhangra találtak. Ő volt az első fejedelem, aki az állami, társadalmi és vallási élet terén korszerű reformokat léptetett életbe. Ő volt az első, aki maga hirdette, hogy a fejedelem kötelessége népe jólétéről hivatászerűen gondoskodni, népe bajait elhárítani s annak sérelmeit orvosolni. Frigyes szemei előtt az állam mindenhatósága lebegett, saját magát mint a felvilágosodott abszolútizmus hívét csakis az állam első felelős szolgájának tartotta. Szakadatlanul fáradozik, dolgozik. Maga intéz el mindent, mindennel maga törődik, a legcsekélyebb jelentőségű folyamodványokat is maga intézi el. Országában az ő tudta nélkül fontosabb dolog igazán nem történhetett. Frigyes volt az, aki céltudatos, mindenre kiterjedő munkájával megalapította Poroszország nagyhatalmi állását.

1812-ben Napoleon Smolenszknél szétveri az orosz seregeket.

Munkaidő a malmokban. Beogradból jelentik, hogy a szociálpolitikai miniszter a malmok munkaidője tekintetében fontos elvi határozatot hozott. Eszerint a malomüzem nem tekinthető szezonüzemnek, tehát a munkaidő a malmokban nem tesszesszerű, hanem pontosan a törvényileg megállapított nyolc, illetőleg külön engedéllyel tíz óra.

Bétkocsivizsgálat a rendőrségen. Jakovljevit Milorad főkapitány szerda délután szemlét tartott az összes becskerekai bétkocsisok fölött, hogy megfelelnek-e azon követelményeknek, amelyeket modern városban a járművekkel szemben követelni lehet. A hiányos felszerelésű, vagy szépséget szempontból kifogásolható bétkocsik tulajdonosai haladékat kaptak járműveik megfelelő kijavítására.

Malommunkások sztrájkja. Az összes becskerekai malmokban tegnap óta szünetel a munka, miután a munkások bérkövetelésből kifolyólag sztrájkba léptek. A munkások hatvan százalékos béremelést követelnek. Az egyeztető tárgyalások megindultak és előreláthatóan rövidesen kölcsönös megegyezésre fognak vezetni.

Köszönetnyilvánítás. Az éhező oroszok felségélyezésére alakult társulat tegnap záróülése alkalmából nem mulasztotta el azon kellemes kötelességem teljesítését, hogy az alárendelt hatóságok, valamint az összlakosságnak ezen munkámban erkölcsi és hathatós anyagi támogatásáért meleg köszönetemnek kifejezést ne adjak, mert ezáltal lehetővé vált, hogy Torontál-Temes megye majdnem félmillió dinárt gyűjtöttek és ezzel az országban a legszebb és legjobb eredményt érte el. Veliki Beeskerek. Az elnökö távollétében Rajity, a főispáni teendők végzésével megbízott, az Éhező oroszok segélyezésére alakult társulat alelnöke.

Sztrájk a novibeeceji fűrésztelepen. Novibeeceji tudósítók jelenti, hogy a Milkó-féle fűrésztelepen és malomban a munkások hétfő óta sztrájkban vannak. A munkások huszonöt százalékos béremelést követelnek. A békéltető tárgyalásokat a munkaadó és a munkások között az Inspekcija Rada kiküldöttje végzi.

Gruber Ilonka.

Huszegynéhány éves volt, menyasszony és nagyon-nagyon boldog. És tegnapelőtt virradatkor meghalt. A két keze munkájával kereste a kenyerét, sokáig küzdött, amíg egyszerre csak rámosolygott a boldogság. Amikor a szívére rászállt az első mámor, Gruber Ilonka akkor is nagy, komoly szemekkel köszöntötte a drága jövevényt. Mert Gruber Ilonka az élet sok kemény küzdelmében megszokta a komolyságot és talán maga is csak csalóka álomnak hitte, hogy a boldogság akarja magához ölelni olyan forrón, olyan igazán, mintha csak ő is az élet kedvencei közé tartozott volna. Talán maga is megérezte, hogy futó álom játszik vele és hogy szívének csodálatos kivirágzását az életével kell megfizetnie. A boldogság szíven csókolt, egyszer, egyetlen egyszer és utána szép arcára ráfagyott a mosoly, fiatal szíve megállt. — Gruber Ilonka örökre behunyta új sejtelmektől csillogó, életbe néző, szép-szép jövőről álmódozó szemét. Olyan mélységesen szomorú szép Gruber Ilonka megrázó tragédiája, hogy a toll ezt a lélekre hanyatló gyászt követni sem tudja. Hintsetek friss rózsát a halott menyasszony feletti testére, sok-sok friss rózsát, hogy együtt hervadjanak el a rózsatestvérukkal, Gruber Ilonkával, aki a halál kegyetlen kézzel kitépett a boldogság kertjéből. És ejtsetek könnyet a koporsójára, szép Gruber Ilonka fekete koporsójára, aki huszegynéhány éves volt, menyasszony volt és nagyon-nagyon boldog... b. l.

*** Legbiztosabb óvszer epidemikus betegségek ellen Rohitschi gyógyviz, Tempel, Styria és Donath forrás, kapható friss töltésben bányai fölerakatnál: Szerb Kereskedelmi R.-T. Veliki Beeskerek. Telefon 150.**

*** Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.**

*** Atutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások áru kivitelre kaphatók — a beograd pénzügyminisztérium felbatalmázása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.**

*** Valami a földmivesek és a gazdák részére.** A 16-féle és válfajú eredeti ulmi Eberhardt-ekék szántása folyó évi augusztus hó 19-én reggel a melencei-uti sorompó közelében lévő szántón (Steyer József ur parcelláján) be lesz mutatva, mely szántáshoz minden érdekelt ezennel meghívatik. A szántás bemutatásánál használandó ekék kívánatra minden földmivesnek folyó évi augusztus hó 12-ig ingyen próbahasználatra adatként át vételkényszer nélkül. Tisztelettel Sander M. József, Veliki Beeskerek, a Vojvodina ügynöke (Torontálmegye).

*** Kurirunk másodnaponként megy Beogradba. Banatska Trgovalka Agencija Veliki Beeskerek. Aleksandrova u. 27. Telefon 32.**

*** Atutalásokat és csekkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.**

Hatszáz métermázsa buza egy patikáért.

Magyarország rekordtermését nem viszik piacra a termelők.

Budapest, aug. 15.

A buza, amely augusztus elsején már túl volt a nyolcvanezer koronás aron, ez idő szerint nem árucikk, mert nem adják el, ellenben fizető eszköz, amelyért minden kapható.

Nem mese, hogy Magyarországon, ahol ugy kalászosokban, mint káposztákban olyan rekordtermés volt, amilyen szakértők véleménye szerint csak negyvenévenként szokott lenni, a buzát senki sem akarja eladni. Átlagosan 14—16 métermázsa a holdankénti termés és a gabona-

tőzsde elnöke azt a kijelentést tette a Torontál budapesti munkatársai előtt, hogy a buza állandó drágulásának kizárólagos oka — az áru kínálat hiánya.

Az utóbbi hetekben csak kis tételekben került piacra buza és hetek óta nem volt olyan tőzsdénapi, amikor a termelők által eladásra felkínált mennyiség a 200—250 vagonot elérte volna. A nagy uradalmak 30—50 vagon feleségeiből csak elenyészően jelentéktelen mennyiség került piacra. A lisztexport ezzel szemben megnövekedett és elképzelhető, hogy miként közeledik a hatszáz négyhez a buza egységára.

A százezer koronás bankjegy mint pénzjegy bevonulása órájában, a csereforgalom lép előtérbe és fizetési eszköz gyanánt mind általánosan használnák a buzát.

Például Nagykőrös vidéken pénzért csak a gyümölcs eladó az exportőröknek. Akiról a körösi boltosok, politikusok és más adóvevők emberek tudják, hogy gabonája van, az csak gabonáért juthat egyhez-máshoz. Most cserélt gazdát egy 25 holdas „gyenge föld” — tíz vagon rozsért. A rozs métermázsa ma 56 ezer korona. Egy gyógyszerártnak 600 mázsa buza volt az ára. A körösi fogorvos úz kiló buzáért húz ki egy odvas zápfogat. Egy fejős kecske — a „szegény ember tehenéje” — 2—3 mázsa tiszta buza értékű. Az ügyvéd, aki a patikaszerződést csinálta, nyolc mázsa buzát kapott.

A buzaár azonban nemcsak Magyarországon magas. Nálunk ma az új buza 325 dinár, illetőleg 1300 jugoszláv korona, ami 69 ezer korona a magyar devizaközponthiatalos ártértékelése mellett. A valószínűség azonban ez 87 ezer korona, mert a dinár a „Zugligetben” (a zugvaluta kereskedelem népies neve) 30—40 százalékkal drágább.

Mi a demokrácia?

A magyar parlament folyosójáról.

Budapest, aug. 15.

Nincs olyan politikai párt, amely programjában ne hangoztatná a demokráciát. Azt lehetne mondani, hogy a demokrácia elvi tengelye minden parlamenti pártprogramnak. Csupán az eleje biggyesztett epiteton ornans változik pártok szerint. A folyosón ma erről diskuráltak a képviselő uras. Egy rosszulnyelvű honatya így szólt:

— A demokrácia köpenyge alatt mindenki elfér. Wolff Károly és Váczsonyi, Gömbös és Sándor Pál ép úgy meghuzódnak az enyhet adó sátor alatt, mint Haller István és Peidl Gyula.

Rögtön megindult a tudományos vita és akadt olyan, aki az érvek tudományos erejével akarta megmagyarázni, miért ilyen rugalmas politikai elv a demokrácia. Benedek János, a demokrata képviselő egy ideig hallgatta a vitát, majd az elvont politikai érvelést így fordította le nevetve magyar nyelvre:

— Tudjátok-e mi a demokrácia?
— Halljuk! Halljuk!
— A demokrácia átjáró ház be-

Özv. Gruber Edéné és családja, valamint Weisz Hugó fájdalomtól mélyen megtört szívvel tudják, hogy hőnszeretett, felejthetetlen leányuk, legjobb testvér és imádott menyasszony

ILONA

ma hosszú szenvedés után jobblétre szenderült.
Drága halottunkat f. hó 15-én kísértük örök nyugvóhelyére.

Béke lengjen hamvai felett!

Ujdonság! A Bristol-szálló Ujdonság!

„EGITE” kerthelyiségében

mától kezdve minden este 8 órai kezdettel Marija Kordics karmesternő vezetése mellett egy elsőrendű butélias borok lesznek felszolgálva. Allandóan frissen csapolt sör! Csevapcsitye és rásznyitye, valamint más izletes eledélek a nap bármely szakában — éjjel is — kaphatók! A kerthelyiség egész éjjel nyitva! Beléptidj nincs. Számos látogatást kér Kirtyánszky Szvetozár, a „Bristol”-szálló tulajdonosa.

zagrebi nőzenekar

fog hangversenyezni. Csakis elsőrendű ételek és Zoffmann Sándor verségi borpincéjéből való kitünő fehér, vörös és

1501

surranó tolvajok részére. (Harsogó kacagás).

Ez semmi! Van nekem egy más megállapításom is. Ez az igazi.

— Mindenki kíváncsi.

— A demokrácia — mondotta Benedek — becsali csárda, ahová betér minden szegény legény, mikor a csengődi puszta megy csikót lopni.

Sport

Szerdai eredmények.

Budapest, aug. 15.

Ma volt a labdarugó bajnokság első őszi fordulója. Tíz csoport játszott. Az eredmények szenzációsak. A favoritok mind lemaradtak. A bajnokcsapat vereséget szenvedett. A legjobb játékosoknak külföldre való távozásával a csapatok játék-nívója meglehetősen süllyedt, a legjobban látszott az MTK-nál. Eredmények:

Vac—Mtk: 1:0 (1:0).

Btc—Ute: 2:1 (2:0).

Vasas—Kac: 4:3 (0:3).

33—Török: 1:0 (1:0).

Ute—Zugló 3:0 (1:0).

Szeged—Jász—Sumadija 5:0.

Kadima old-boy—Slavija old-boy 3:2 (1:0).

Kadima I. A.—Slavija I. A. 2:1 (1:0). Bíró: Barkó (Novi Sad). Az eredmény nem hű tükrözte a két csapat erősségének. Mindkét csapat egyforma erősséget képvisel és csak a jobb esatársor döntötte el a mérkőzést. A Kadima esatársora goalokkal jobb volt ellenfelénél, de Kohn II. minden szép akciót elrontott. A vezetést az első félidőben a Kadima szerzi meg Krausz révén. A második félidő 15 percében a Slavija tizenegyest ér el, melyet azonban Tumó félának rugott. A 30 percben Tumó kiegyenlít. A 35. percben a Kadima kornerhez jut, melyet Kovalski rug és melyet Kohn kézzel továbbít a kapuba. A bíró természetesen a goalt nem adja meg. A 43. percben szerzi meg a Kadima Tikárd révén a vezetést. A győztes csapatban minden ember jól működött, kivéve Kohn II. A Slavijában a két hátvéd és Tumó voltak jók. A bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést. Ezen a mérkőzésen dönt el, melyik csapat a legerősebb Becskerekben.

Finnszág—Németország: 2:1.

Somborban vasárnap rendezte a város uszóbajnokságáért a Sombori TK uszóversenyét, amelyre a becskerek Kadima is elküldi uszóját.

A múlt számunkban közölt Novibecsej—Ratarski eredmény nem 8:2, hanem 3:2.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Novisadi kiállítás

1463

1923 augusztus 11-től 26-ig. MEGNYILT!

50% utazási kedvezmény a kiállítási igazolványok alapján. Gyári, háziipar, mezőgazdasági többtermelés bemutatása. Egészségügyi csecsemőkiállítás. Legjobb alkalom kereskedők és mezőgazdák részére olcsó bevásárlásra.

Látogassuk a kiállítást! Látogassuk a kiállítást!

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Okleveles tanítónő

kerestetik két második és két harmadik polgári osztályu tanulóhoz zongoratanítással. — Ajánlatok

Ripp Jakobhoz, Knezevi Vinograda Baranya. 1501

Édes Magdám! Zsabalj.

A névnap üdvözlőnek végtelen megörültem. Köszönöm. 1502

Ölel Molnár, Novi Becsej.

Szeretném Veliki Becskerek, Lenauova (Lenau) utca 17/58. sz.

HÁZAMAT 1499

egy Pest környékén levő házzal fölcserélni. :: Pontos címem:

KELEMEN PÉTER Budapest, Hidegkúti ut 4. szám, III. em., 7 ajtó.

ROYAL MAIL LINE.

Angol Királyi Postagőzhajózási Vona.

Rendszeres személy- és áruforgalom

Cherbourg—Hamburg—Southampton-hól Newyorkba és Kanadába.
Cherbourg—Liverpool—Southampton-hól Délamerikába.

3. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal. Szükséges információkkal szolgál minden nyelven ROYAL MAIL LINE JÜGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELETE 1402 ZAGREB, TRG I., SZ. 17.

Az államvasuti pályaudvar mellett, Sürgőnycim: „ROYMAILPAC“.

Veliki Becskerek egyik fő utcáján

két nagy ház

üzlethelyiségekkel
elköltözés végett

eladó.

Egy üzlet, lakás, pince és raktárhelyiségek, vétel esetén zonnal átvehetők.

Bővebbet:

Banatska Trgovačka

„ Agencija „

Aleksandrova u. 27. Telefon 32.

1478

Jó házból való, iskolába járó tíz—tizennégy éves

leány teljes ellátás

kaphat uri családnál.

Cím a kiadóhivatalban. 1500

Egy teljes fűszer- és rövidáru üzletberendezés azonnal eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál 1493 Koch József, Ernestovac.

Egy 7-es számú 1498

kötőgép eladó

Aranyeva (Arany János) u. 2. sz. a.

Eladó

költözködés miatt egészen új hintó és zongora.

Tudakozódni lehet Markovics gazdasági főhadnagyánál, Kurländer-villa déli 12—1 óráig. 1477

Bánátban jól bevezetett

utazót keresünk

pálinkanagykereskedésünk részére.

J. F. Vsetečka r.-t.

beogradi szeszgyár fiókja

Veliki Becskerek. 1495

Meghívó.

A m. t. gazdaközönségnek és általában a motorekék iránt érdeklődőknek alkalmat óhajtván adni arra, hogy az ezidőszert legjobb, világírű

eredeti Stock-motorekét

üzemben láthassa és meggyőződhessen ennek minden tekintetben kiválóan megfelelő voltáról.

f évi augusztus 19 en délelőt

Stagelschmidt Fülöp bíró ur ródjén Veliki Becskerekben, a Geteova (Német) utca végén 1483

próbaszántást

rendezek, melynél jelen lesz a Benz, Ehannheim, németországi cég kiküldött mérnöke is.

A háromvasu kis Stock-motoreke nem drága benzinnel, hanem egészen olcsó, nem finomított petróleummal dolgozik s már csak ezért is különb minden más gyártmány-nál.

Kérem a t. érdeklődők minél számosabb megjelenését s vagyok teljes tisztelettel

Braun Marcel,

Veliki Becskerek Telefon 106.